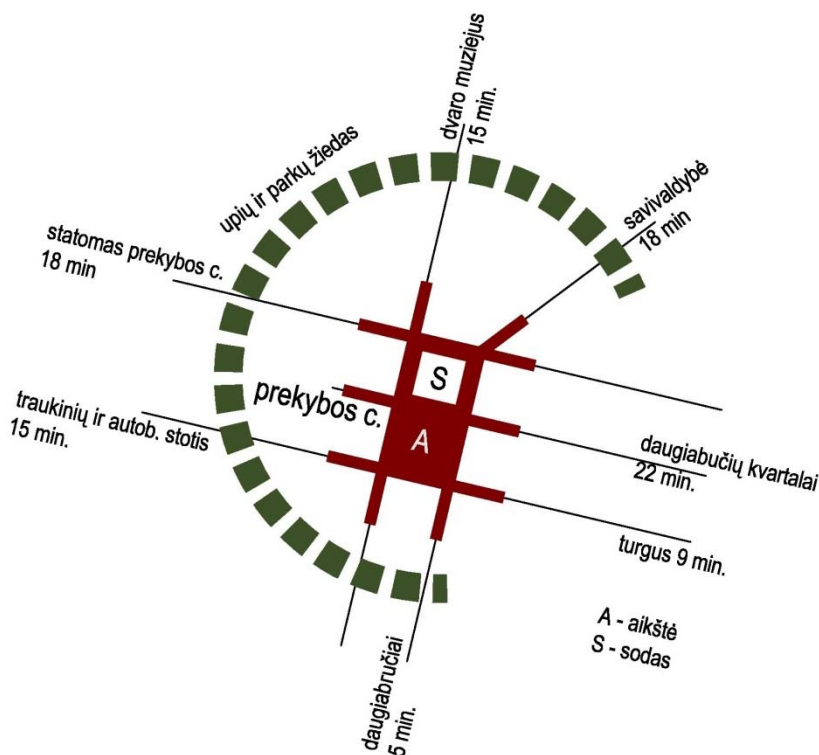

Projekto aiškinamasis raštas. Devizas **MIESTO ID**

KRETINGOS ROTUŠĖS AIKŠTĖS VIZIJA – MIESTO ID (identitetas) –miesto aplinkos įspūdis, traukiantis skirtingas asmenybes čia atvykti, likti ir prisidėti kuriant gerovę ir džiugesį kartu – tiek miesto piliečius, tiek svečius.

Aikštės prieigos tvarkomos taip, kad kuo didesnis paslaugų, lankytojų ir miestiečių ratas būtų įtrauktas į Rotušės aikštę orbitą vizualiai, emociškai, ekonomiškai ir visaip kitaip.

Aikštės ryšių schema.

Rotušės aikštę būtina atnaujinti taip, kad ji taptų stipriu traukos tašku, kad jos kuriamas įspūdis liktų krašte gimstantiems, augantiems žmonėms kaip kertinis akmuo pasididžiavimui savo kilme, taigi ir pačiu savimi taip pat . Pagrindiniu atnaujinimo siekiu turėtų tapti kraštiečių emigracijos sutramdymas. Žmonių norą likti ir kurti būtina iškelti kaip pagrindinį krašto gerovės šaltinį. Miesto centrinės dalies pertvarkymas gali pastūmėti žmones apsispręst likti ir susieti savo gyvenimą su Kretinga. tokio sprendimo nauda keleriopai atpirks investicijas į aplinkos sutvarkymą. Racionalus tvarkymas grindžiamas „minkštosiomis“ urbanistikos priemonėmis, dėmesį sutelkiant urbanistinio dizaino, universalus dizaino, socialinio ir verslo aktyvumo skatinimu.

Aikštei būtinas ir bus sukurtas Kretingos miesto centro vertas įvaizdis, identitetas, kurio pagrindą sudarys keletas svarbiausių sėkmei dalykų:

1. Stiprus vietos svarbos pojūtis

Aikštė taps miesto identiteto simboliu dėl specialių priemonių jos gyvybingumui palaikyti. Į ją atves pagrindiniai miesto dviračių ir pėsčiųjų takai. Vieta mieste yra beveik geografiniame miesto centre, greta, iki 15-20 min. atstume pėsčiomis yra pagrindiniai traukos taškai (bažnyčios, didieji prekybos centrai, traukinių ir autobusų stotis, savivaldybė, turgus, dvaro muziejaus kompleksas, pagrindiniai daugiabučių kvartalai ir kt.). Siūloma: ■ pabrėžti, suteikt prioriteta pėsčiųjų trasoms aikštės prieigose ir pėstiesiems aikštėje, ■ sujungti nemotorizuoto eismo trasas į rišlią tinklą, įrengiant nurodas traukos kryptimis, sukuriant

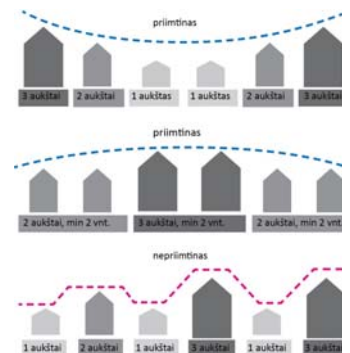
pėsčiųjų miesto mieste centrą (žr. Pėsčiųjų miestas), ■ dangomis pratęsti aikštės vaizdą į šonines gatves, kad artimiausių pastatų naudotojai ir gyventojai jaustųsi priklausantys aikštei, dažnai joje lankytusi užpildydami aikštę gyvybe,

2. Intensyvus aikštės naudojimas

Aikštėje bus daugiau ir universalesnės veikos ir gyvybės, ji trauks įvairius žmones ir įvykius. Esama aikštė naudojama nepakankamai. Siūloma ■ Intensyviau išnaudoti želdyną buvusio užstatymo vietoje, sukuriant sodą - aktyvaus ir pasyvaus buvimo vietas, įrangą, landšaftą (žr. Miesto sodas), ■ į aikštę perkelti turizmo informacijos centrą, papildant spaudos, užkandžių, suvenyrų prekyba (žr. aktyvumo variklis) ■ suaktyvinti buvusios rotušės vietą įrengiant miesto gyvenimo „teatrą“- forumą (žr. forumas), ■ suaktyvinti reprezentacinę funkciją, panaudojant esamus paminklus (žr. atminties ašis), ■ vietoje automobilių sustojimo aikštelių įrengt žmonių prisėdimo vietas, šiuolaikinį sezoninį fontaną aikštės dangoje, ■ suaktyvinti verslus aikštės kraštinėse, skatinant naudotis aikšte šiltuoju metų laiku (žr. Aktyvus perimetras), ■ išplėsti erdves žmonių sambūriams, mugėms, šventėms, koncertams, mažinant autoaikštelių plotą, numatant laikinų scenų montavimo vietą nusuktą nuo gyvenamųjų kvartalų, atsuktą į erdvę tarp paminklų. ■ Vilniaus ir Birutės gatvių gatvės kampiniame sklype siūloma išsaugoti visuomeninę funkciją, pvz. čia perkeliant viešo administravimo įstaigas, nagrinėti savivaldybės atkėlimo į aikštę galimybes.

3. Jaukus erdvės dydis ir proporcijos

Aikštėje būti bus jauku. Esamos aikštės užstatymo ir atviros erdvės santykis (1:17) yra toli nuo „humaniškos“ erdvės maksimalių standartų (1:6, 1:8). Siūloma ■ skaidyti aikštę į dalis, įkuriant miesto sodą buvusio užstatymo vietoje (žr. Miesto sodas) ■ mažinti automobilių dominavimą, ■ pabrėžti memorialinės paskirties objektų (paminklų) svarbą (žr. atminties ašis), ■ skatinti pastatų tvarkymą aikštės perimetru, išsaugant pagrindinių dominančių (bažnyčių bokštų) svarbą.

4. Gyvybingos ir aktyvios kraštinės

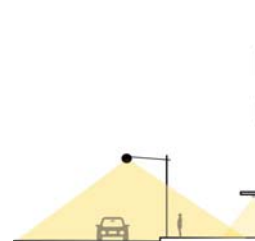
Aikštės kraštai bus aktyvūs, teiks galimybes patogiai judėti aikštės perimetru ir siūlys paslaugas aikštės lankytojams. Esami aikštės pakraščiai naudojami didžia dalimi per silpnai. Siūloma: ■ šiauriniu pakraščiu įrengti galeriją po atviru dangumi, ■ pastatuose prie kitų kraštinių esantiems prekybos ir paslaugų objektams siūloma išplėsti erdves lauko prekybai (žr. Atvira aikštės galerija, Prijaukintos gatvės). ■ dangomis „prijungti“ šoninėse gatvėse prie aikštės esančius verslus ir paslaugas, išplečiant aikštės paslaugų spektrą (žr. Prekybos pasažai). Tvirtos gretimos teritorijos ir toliau esantys urbanistiniai traukos taškai, aktyvinamos jungtys tarp šių objektų.

5. Dailios medžiagos ir išvaizda

Aikštės erdvė veiks kaip didžiulio kambario interjeras, pastatatai derės vienas prie kito, jų fasadai puoš ir reprezentuos miestą. Rekomendacijomis ir nuolatine priežiūra puoselėjamas kontekstualumas. Esamas užstatymas neharmoningas, nepakankamai reprezentuoja miestą. Siūloma: ■ pastatų apdailai ir aikštės grindiniams, dangų naudojimui parengti vieningą koncepciją (rekomendacijas), kuriomis skatinti savininkus vieningai tvarkyti aplinką, numatant ir individualių meninių sprendimų galimybę. (žr. humanizuotos aikštėlės, Prijaukintos gatvės)

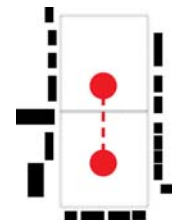
6. Aikštės užpildas

Siekama, kad aikštėje darniai sugyventų ir memorialiniai, atminties ženklai ir jaunimo gyvybė ir ramus poilsis. Esamos auomobilių aikštelės dominuoja, gožia atminčiai ir pėstiesiems skirtas erdves. Siūloma ■ stiprinti vizualinį ryšį tarp stovinčių paminklų, dangomis juos apjungiant (žr. atminties ašis), ■ mažinti automobilių stovėjimo aikšteles (žr. Humanizuotos autoaikštelės, Atminties ašis), ■ rekreacinę įrangą (jaunimo, vaikų) komponuoti miesto sode, subtiliai atribojant nuo reprezentacinės aikštės dalies. ■ Aikštėje ir prieigose įrengiamas kokybiškas apšvietimas, stebėjimo kameros, užtikrinamas visapusiškas saugumas.

SIŪLOMI SPRENDIMAI

Forumas. Istorinės rotušės vietoje sukuriama aktyvuojantis elementas - besileidžiančių ir kylančių plokštumų teatras, kuriame žmonės galėtų prisėdę stebėti vieni kitus ir aikštėje vykstantį gyvenimą. Mažu nuolydžiu šlaitai rytų – varkarų pusėse pakyla į nedidelę pakylą, centrinė dalis įgilinama tiek, kad suformuot tokius pat nedidelius nuolydžius šiaurė-pietų kryptimis. forumo centre sukuriami puiki erdvė renginiams, į paminklų puses kylančios plokštumos juos vizualiai sustiprina. Forumo simbolinė reikšmė tampa miesto demokratinio, pilietinio gyvenimo ir savimonės centru bei simboliu. Medžio apdaila dengti šlaitai sudarytų sąlygas miestiečiams prisėst, išsitiest, riedėt, kitaip būti ir veikti aikštėje.

Atminties ašis. Forumu sustiprinama atminties gaivinimo ašis tarp paminklo Nepriklausomybei ir paminklo J. K. Chodkevičiui. Tokiu būdu kiti aikštės elementai (autoaikštelės, žaidimai) pagarbiai atitraukiami netrikdo dėmesio. Ašies trasoje pasiūlyta įrengti fontaną, pranykstantį aikštės dangoje. Vasaros metu tai dar vienas aikštės gyvybingumo šaltinis.

Sodas. Buvusio kvartalo vietoje susiformavęs želdynas paverčiamas individualaus charakterio sodu. Sodą numatoma subtiliai atriboti nuo likusios aikštės dalies perregimu aptvėrimu, taip padalinant aikštę į 3 dalis, 3 naudojimo scenarijus. Atribojimui panaudojama ažūrinė, aukštos estetinės kokybės tvora ir nedideli aklinos neaukštos sienutės fragmentai. Sode taip pat sukuriama kylančio ir besileidžiančio reljefo kalvelės, suskaidančios didelį plotą į intymias, jaukias erdves aktyviam vaikų poilsiui, ramiam senjorų poilsiui, miesto rožynui. Buvusią vidinę kvartalo gatvę siūloma atkurti. Sode panaudojama Kretingos medinių žaislų fabriko legenda.

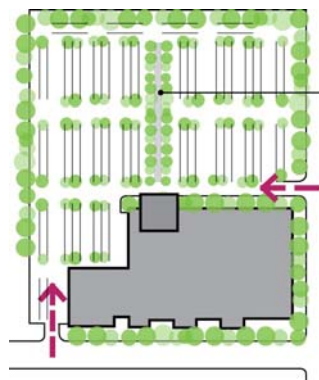
Variklis. Prie Vilniaus gatvės ir atkuriamos buvusio kvartalo gatvės sankryžos, autobusų stotelės ir buvusio užstatymo vietoje siūloma atkurti gyvenimą aikštėje nuolat aktyvinantį paviljoną – lankytojų centrą. Čia galima būtų perkelti turizmo informacijos centrą, čia įkurti nemokamos interneto prieigos (WiFi), prekybos spauda, saldumynais ir kava tašką. Taškas vasarą gali išsiplėsti lauko kavine gretimame sode, žiemą gali susitraukti iki minimaliai būtino dydžio. Taško operatorius gali būti parinktas konkurso keliu, pasiūlęs daugiau papildomų paslaugų aikštės ir sodo lankytojams. Architektūriškai patraukli statinio išraiška tampa aikštės akcentu.

Aktyvus perimetras. Patalpų aikštės perimetro pastatuose savininkai skatinami aktyviau išnaudoti teritorijas prie savo pastatų, prie pastatų skirtinga danga pažymint 1-2 m. pločio juostą gatvės prekybai, atitinkamai suteikiant lengvatines sąlygas ją naudotis. Šioje juostoje verslininkai siūlo lauko staliukus kavai, išstato savoprekes, kitaip aktyvina gyvenimą aikštėje.

Prijaukintos gatvės. Aikštėje esančios motorizuoto transporto gatvėse siūloma kliūtimis sulėtinti eismą iki pėstiesiems nepavojingų greičių, kad šie galėtų laisvai pasiekti traukos objektus vienoje ir kitoje gatvės pusėje saugiai jas kirsdami. Gatvėse įrengti trinkelį dangas, artimas aikštės dangai. Tarp gatvės ir pėsčiųjų judėjimo koridorių gatvės pakraščiais įrengti švelnumo juostą, išskirtą dangomis ir landšafto elementais nedideliais želdiniais. Joje statomi apšvietimo stulpai, ženklai, šiukšlinės ir kita būtinoji infrastruktūra. Juostos paskirtis sušvelninti automobilių eismo įtaką pėstiesiems, taip pat vizualiai sugrupuoti smulkiuosius gerbūvio elementus.

Atvira aikštės galerija. Vienuolyno pakraščiu įrengiami stendai su keičiama ekspozicija, kuriuose galima visą parą pristatyti Kretingos ir visų kitų kraštų patrauklius objektus ir istorijas. Ekspozicijos priežiūra patikėta turizmo infocentrai ar bibliotekai. Netoliese atkuriamą čia stovėjusį Šv. Florijono stovylą.

Humanizuotos autoaikštelės. Siūloma mažinti ir skaidyti automobilių sustojimo aikšteles, papildant jas landšafto ir mažosios architektūros elementais. Aikštelės reikalingos, kad aikštėje rastusi lankytojai.

Krašto centras. Skatinti valdymo, administravimo įstaigas kurtis aikštėje, kad kuo įvairesni kasdieniai žmonių poreikiai nuolat kryžiuotusi aikštėje, čia būtų aptariami svarbiausi reikalai, aikštė taptų ir politinio gyvenimo centru. Tolimesnėje vizijoje prie aikštės tikslinga būtų įkurti savivaldybės pastatą, šiuo metu esantį miesto pakraštyje, ar kitą viešo administravimo paslaugų centrą. Taip būtų grąžinta simbolinė ir politinė reikšmė aikštei, kartu sustiprintas savivaldos įvaizdis jos istoriniu tęstinumu. Sumažėtų važinėjimo automobiliais poreikiai. daugiau reikalų galėtų būti tvarkoma vienoje vietoje, pėsčiomis. Valstybės valdymo įstaigos, dabar esančios J. K. Chodkelvičiaus gatvėje galėtų būti perkeltos į aikštę pirmiausia, konkurso keliu parinktam statytojui įrengus tinkamą pastatą. Dabartinis pastatas parduodamas, įrengiamas socialinis būstas ar kitaip pritaikomas vietai labiau derančiai paskirčiai.

Siurbliai - griebtuvai. Siūloma taip tvarkyti į aikštę vedančias gatves, kad jos taptų organiškai aikštės dalimi, savotiškais gyvo aikštės organizmo čiuptuvais, įsiurbiančiais ir viename „aikštės“ darinyje laikančiais aplinkinių teritorijų verslus ir gyventojus. Aukštos kokybės (kaip ir aikštėje) dangos, apšvietimas, želdinimo ir mažosios architektūros sprendimai prieigose, šoninėse gatvelėse sukuria įspūdį, kad aikštė prasideda anksčiau, joje esančių objektų yra daugiau, taigi joje daugiau veiksmo ir atrakcijų, ir į ją verta užsukti dažniau. Autotransporto, dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo pertvarkymo sprendiniais padidinamas pėsčiųjų saugumas ir svarba aikštėje, diegiant universalus dizaino (aplinkos visiems) principus. Numatomas ir transporto priemonių stovėjimo dalies vietų išsaugojimas.

Pėsčiųjų miestas. Stiprinti ir puoselėti pėsčiųjų traukos kryptis, visomis priemonėmis gerinant sąlygas susisiekimui pėsčiomis ir dviračiais su objektais, galinčiais papildyti aikštės lankytojų skaičių: daugiabučių namų kvartalais, prekybos centrais, traukinių ir autobusų stotimis, dvaro muziejaus kompleksu, savivaldybe, stadionu, turgumi ir kt. Tuo tikslu įrengiamos patrauklios dangos, krypčių ženklai, rodantys atstumą, laiką ėjimui pėsčiomis, suoliukai, apšvietimas, taikomi universalaus dizaino principai vengiant kliuvinių silpniausiems visuomenės nariams (neįgaliesiems, pagyvenusiems ir vaikams). Tokiu būdu aikštė tampa atskiro miesto mieste centru – pėsčiųjų miesto centru.

Prekybos pasažai. Siūloma aikštės prieigose remti egzistuojančius ir skatinti naujus verslus ir paslaugas, įrengiant viešo naudojimo sustojimo vietas automobiliams, meninį apšvietimą, dangas ir kitaip prisidedant prie aplinkos tvarkymo, kad sukuriama paslaugų pėsčiajam gausa trauktų lankytojus ir aikštėn ir Kretingon.

Stiliaus virusas. Siūloma dalį originalių aikštės tvarkymo sprendimų pakartoti kitose, ryšiais susijusiose miesto erdvėse (skveruose, upės pakrantėje) taip kuriant atpažįstamą ir įsimenantį Kretingos miesto (senamiesčio) stilių. Mažuosiuose skveruose ir netvarkomose gatvių erdvių išplatėjimuose prie daugiabučių gretimose teritorijose siūloma įrengti tokio pat arba artimo dizaino, kaip aikštėje, suoliukus, šviestuvus, dangų fragmentus.

Salelė prie užtvankos. Siūloma įrengti papildomą tiltą į salą prie užtvankos, suintensyvinant jos panaudojimą, pravedant naujus takus, stipriau susiejant su aikšte.

Žaidimai žvyruobėje. Siūloma buvusios žvyruobės vietoje sutvarkyti ir įrengti mankštos aikšteles ir prietaisus, futbolo aikštelę aplinkinių namų gyventojų įtraukimui į miesto gyvenimą.

Kultūrų aikštė. Siūloma beformę erdvę prie buvusių kultūros namų pertvarkyti į aikštę, kurioje akcentuoti skirtingų kultūrų taikaus sugyvenimo temą. Apjungti erdves prie suaugusių ir jaunimo mokymo centro, krikščioniško dienos centro ir Kretingos kultūros centro į vientisą šiuolaikiškai įrengtą aikštę.

Pakrantės takas. Pastaunyko parką siūloma sujungti su Akmenos upės pakrante praėjimu po Vilniaus gatve, taką, pritaikytą apsėmimui pravedant Akmenos pakrante ir prijungiant prie Akmenės gatvės, taip sukuriant tapybiškų pasivaikščiojimų žiedą, atskleidžiantį įspūdingas ir ypatingas Kretingos parkų ir žaliųjų erdvių savastis. Šaltinių slėnis.

LAUKIAMO REZULTATAI

Aikštę pritaikyta įvairiems renginiams, daugiafunkciniam panaudojimui: - įvairių (visuomeninių, reprezentacinių) renginių organizavimui, kasdieniniam bendravimui, poilsiui. Didinamas miesto patrauklumas, visuomeninių erdvių saugumas, miesto estetiškas vaizdas. Ryškinamas vietos charakteris, savitumas ir išskirtinumas, atspindint miesto istorinę raidą. Į bendrą visumą integruojami teritorijos gerbūvio elementai ir fasadų apdaila, kompleksiškai sprędžiami mažosios architektūros, meninių objektų, vizualinės informacijos elementų, išorinės vaizdinės reklamos objektų, dangų, apšvietimo, apželdinimo klausimai. Aikštėje saugomi, stiprinami, ir gausinami esantys memorialiniai ir meniniai objektai.